

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»
Kyiv University of Market Relations**

ЗБІРНИК ТЕЗ

міжнародної науково-практичної конференції

THESIS

of International Scientific and Practical Conference

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ

28 жовтня 2025

October, 28, 2025

**MODERNIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION DURING THE
PERIOD OF MILITARY CHALLENGES: PROBLEMS AND PROSPECTS**

**Київ 2025
Kyiv 2025**

міжнародна науково-практична конференція
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ:
ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

УДК 34
Т68

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ВНЗ «Київський університет ринкових відносин»,
(протокол № 2 від 30.10.2025)*

Рецензент:

Надія Армаш, доктор юридичних наук, доцент, заступник директора ДП «Центр судової експертизи та експертних досліджень» Державної судової адміністрації України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 28 жовтня 2025) / за заг. ред. к.ю.н., доцента, завідувача кафедри права Загрішевої Н.В. – Київ: ВНЗ «Київський університет ринкових відносин», – Київ, 2025.– 280 с.

Збірник наукових праць присвячений питанням модернізації законодавства України в період воєнних викликів. Він дає можливість отримати чітке уявлення про теоретико-правові та методологічні проблеми правотворення, проблеми правотворення в окремих сферах адміністративного, господарського, цивільного, кримінального, екологічного та інших галузей права, проблеми реалізації норм міжнародного права в національному законодавстві України.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, аспірантів, студентів і фахівців у сфері права, державного управління тощо.

Збірник друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність і точність інформації, наданої в рукописах, несуть автори.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Надія ЗАГРІШЕВА, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна).

Юлія ВОЛКОВА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна)

Ігор СЕРГЕСЬВ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна)

Олег ГАЙДУЧОК, викладач кафедри права Вищого навчального закладу «Київський університет ринкових відносин» (Київ, Україна).

УДК 34

Вищий навчальний заклад
«Київський університет ринкових відносин», 2025

UDC 34

T68m

*Recommended for Publication by the Decision of the Academic Council
Kyiv University of Market Relations
(Minutes of meeting No. 2 of 30.10.2025)*

Reviewer:

Nadiia Armash, Doctor of Legal Sciences, Deputy Director of the State Enterprise «Center for Ship Expertise and Expert Investigation» of the State Shipping Administration of Ukraine

MODERNIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION DURING THE PERIOD OF MILITARY CHALLENGES: PROBLEMS AND PROSPECTS: Proceedings of International Scientific and Practical Conference (Kyiv, October, 28, 2025) / by the General Editorship PhD of Law, Associate Professor, Head of Department of Law **Nadiia ZAHRI SHEVA**. – Kyiv University of Market Relations, 2025 – 280 p.

The collection of scientific works is devoted to the issues of modernization of Ukrainian legislation during the period of military challenges. It provides an opportunity to get a clear idea of the theoretical-legal and methodological problems of law-making, the problems of law-making in certain spheres of administrative, economic, civil, criminal, environmental and other branches of law, problems of implementing the norms of international law in the national legislation of Ukraine.

The collection is intended for scientists, teachers, postgraduate students, students and specialists in the field of economics, management and law.

The collection is published in the author's edition. The authors are responsible for the reliability and accuracy of the information provided in the manuscripts.

EDITORIAL BOARD:

Nadiia ZAHRI SHEVA, PhD in Law, Associate Professor of Department, Head of Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Yuliia VOLKOVA, Doctor in Law, professor, Professor of the Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Ihor SERGEEV, PhD in Law, Associate Professor of Department of Law, Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine);

Oleh HAIDUCHOK, teacher of Department of Law Kyiv University of Market Relations (Kyiv, Ukraine).

UDC 34

Kyiv University of Market Relations, 2025

Анастасія МАЗУРОВА ВЗАЄМНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ДЕРЖАВИ	82
Станіслав МАЛЯР ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ	85
Сергій МИРОСЛАВСЬКИЙ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	89
Лариса НЕСКОРОДЖЕНА НАСЛІДКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ НА ПРИКЛАДІ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ	92
Ірина ОРЛОВА ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	95
Марія ПОНОМАРЕНКО АДАПТАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ	99
Денис СВІТЛИЧНИЙ ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВІЙНИ	103
Олег СВІТЛИЧНИЙ ОКРЕМІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЛІЦЕНЗУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	107
Артем СОЛОГУБ ПРАВОВА ПІДТРИМКА ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС	111
Дмитрій ТЕЛЕЛЕКОВ СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКУПІВЕЛЬ МЕДИЧНИХ ТОВАРІВ	114
Євгенія ТИМОШЕНКО ВПЛИВ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК	117

УДК 346.543+339.166

Олег Сергійович СВІТЛИЧНИЙ,

аспірант

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень

ім. В.К. Макутова НАН України»

Київ, Україна

ORCID: 0009-0003-9254-2674

ОКРЕМІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЛІЦЕНЗУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ліцензування є важливим засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців). Завдяки ліцензуванню вибраковуються і виводяться з ринку неякісні товари та їх виробники і продавці, неякісні виконавці робіт та надавачі послуг. Для врегулювання відносин, пов'язаних із ліцензуванням, в Україні діє спеціальний Закон «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 2 березня 2015 року [1] та значна кількість підзаконних актів.

Статтею 7 «Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню» Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» названо кілька десятків груп видів діяльності, які підлягають ліцензуванню [1]. Ці види визначаються як ліцензовані на основі певних критеріїв. Раніше законодавство про ліцензування не встановлювало і не називало критеріїв чи пріоритетів віднесення того чи іншого виду господарської діяльності до ліцензованих. Зараз у статті 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначення поняття «ліцензування» надається як засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища [1]. Виходячи із цих критеріїв і було визначено наявну на сьогодні кількість видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

В умовах широкомасштабної визвольної війни, яку Україна вимушена вести, щоб захистити своє існування від зазіхань агресивного злочинного сусіда – російської федерації, майже усі суб'єкти господарювання зазнають значних додаткових фінансових витрат. Держава вишукує варіанти додаткового наповнення бюджету із одночасною підтримкою суб'єктів господарювання, які переважно цей бюджет і наповнюють. Тобто намагається вирішити два завдання, що у певній мірі суперечать одне іншому. Слід визнати, що вартість ліцензії не є високою, щоб за рахунок її збору забезпечити фінансування значних державних потреб. Ліцензіати-

порушники ліцензійних умов ще сплачують штрафи до державного бюджету. Але ці платежі також не відіграють визначальної ролі. Головним завданням ліцензування є захист споживача та виведення з ринку виробників та продавців із неякісною чи нестандартною продукцією. А для отримання ліцензії потенційному ліцензіату треба відповідати визначеним законодавством критеріям (ліцензійним умовам) і довести це документально. Плюс відповідність критеріям має забезпечуватися весь час чинності ліцензії. В іншому випадку ліцензіат може бути оштрафований, дія ліцензії може бути призупинена або анульована.

Можливо для того, щоб підтримати суб'єктів господарювання, які здійснюють певні види господарської діяльності під час війни, було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період дії воєнного стану в Україні» від 17 липня 2024 року [2]. Цим Законом було внесено зміни до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Так, серед іншого до статті 21 «Прикінцеві положення» було додано достатньо об'ємний пункт 6¹, в якому передбачено, що у період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року, право на провадження господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, крім видів господарської діяльності, зазначених у пункті 1 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», може набуватися суб'єктом господарювання на підставі подання на безоплатній основі до відповідного органу ліцензування декларації про провадження господарської діяльності без отримання ліцензії. Така декларація є чинною у період дії воєнного стану та до кінця календарного року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, але не менше трьох місяців з дня його припинення чи скасування. Строкові ліцензії, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану, вважаються такими, дію яких продовжено на період дії воєнного стану та до кінця календарного року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, але не менше трьох місяців з дня його припинення чи скасування та ін. [2]. Тобто законодавцем у 2024 році було спрощено порядок отримання ліцензії, запроваджено автоматичне продовження строку її дії та визначено правила. Ліцензіати набули право вибору отримати ліцензію у класичному порядку чи через подання декларації про провадження господарської діяльності без отримання ліцензії. Це можна вважати певним заходом підтримки суб'єктів господарювання під час війни з боку держави.

Крім наведеного вище, 30 травня 2025 року було подано до Верховної Ради проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо спрощення умов ведення господарської діяльності № 13325. Цим проєктом серед іншого передбачено виключення із числа ліцензованих певних видів господарської діяльності [3]. Дійсно, спрощення господарсько-правових процедур, таких як реєстрація, ліцензування, оподаткування та звітність, може значно скоротити час та ресурси, необхідні для ведення бізнесу. Це особливо актуально для суб'єктів малого і середнього бізнесу, які часто обмежені у своїх можливостях. Натомість, у гонитві за спрощенням правового режиму господарської діяльності деякі суб'єкти можуть піти на зниження якості своєї продукції або послуг, щоб скоротити витрати [4].

Через необхідність ефективного контролю якості потрібно критично ставитися до пропозицій розробників законопроєктів, спрямованих на спрощення умов ведення господарської діяльності. Виключення із ліцензованих видів господарської діяльності або загалом із видів господарської діяльності через виключення із спеціального законодавства та Класифікатора видів господарської діяльності (КВЕД) [5]. Так, слід погодитися із думкою вітчизняних дослідників, за якою невірно виключати норми, що регулюють відносини, пов'язані із реалізацією права на зайняття народною медициною (цілительством). Тобто не слід виключати статтю 741 «Право на зайняття народною медициною (цілительством)» Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [6] та частину 12 статті 21 «Реклама лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації» Закону України «Про рекламу» [7], а також не слід виключати із пункту 128 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» [8] спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) [4]. Виключення цього виду діяльності із офіційних видів господарської діяльності не дозволить органам виконавчої влади та правоохоронним органам у повній мірі перевіряти суб'єктів такої діяльності на відповідність законодавству. А цей вид діяльності відповідає визначенням нами критеріям для застосування ліцензування: критеріям високої рентабельності та значних загроз життю і здоров'ю людини. У випадку виключення цього виду діяльності із числа ліцензованих суб'єктами надання послуг народної медицини, які і так часто застосовують доволі сумнівні методи лікування (деякі взагалі навряд чи можна назвати такими), зможуть бути особи, які взагалі не мають медичної освіти, не мають відповідних приміщень, не мають необхідного обладнання, а то і відверто спричиняють шкоду здоров'ю людей. Тому ліцензування усіляких специфічних або альтернативних видів господарської діяльності має продовжуватися. І більше того, орган ліцензування, який видає ліцензії на здійснення таких видів діяльності, повинен це робити у вкрай виключних випадках. Більшість суб'єктів із надання таких послуг не повинні отримувати

ліцензію. Відповідно, це буде показником для споживачів або потенційних споживачів їх послуг.

Отже, зміни до законодавства про здійснення господарської діяльності та її ліцензування у напрямку його лібералізації під час війни потрібні. Але вони мають запроваджуватися вкрай виважено для того, щоб не завдати шкоди споживачам. Краще щоб органи ліцензування вилучали із числа ліцензіатів таких, що не відповідають ліцензійним вимогам.

Список використаних джерел:

1. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 року № 222-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158.
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період дії воєнного стану в Україні: Закон України від 17 липня 2024 року № 3869-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2024. № 48. Ст. 276.
3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності № 13325 від 30.05.2025. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56506>
4. Кірін Р.С., Дерев'янко Б.В., Краснова Ю.А., Петруненко Я.В. Правові виклики на шляху спрощення умов ведення господарської діяльності. *Український політико-правовий дискурс*. Серп. 2025. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17003945>
5. Національний класифікатор України: прийнято та надано чинності наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 457. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.
7. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 39. Ст. 181.
8. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19 травня 2011 року № 3392-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 47. Ст. 532.

міжнародна науково-практична конференція
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ:
ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 28 жовтня 2025

Українською та англійською мовами

Видається в авторській редакції

**Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу
відповідальність покладається на авторів**

Наша адреса:
вул. Березняківська, 26-Б, м. Київ, Україна, 02152

Приймальня ректора: (044)295-66-04
Приймальна комісія: (050)383-01-08 Viber, Telegram
vstup.kumr@gmail.com